

Nr 70.

Ankom till riksdagens kansli den 12 juni 1941 kl. 2 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag för budgetåret 1941/42 till egnahemsorganen för handhavande av bostadsförbättringsverksamhet, m. m.

(1:a avd.)

I en till riksdagen den 23 maj 1941 avlåten, till jordbruksutskottet hänvisad proposition, nr 282, har Kungl. Maj:t, under återopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att

1:o) medgiva, att den i avlöningsstaten för egnahemsstyrelsen under anslagsposten till avlöningar till övrig icke-ordinarie personal upptagna delposten till grundavlöningar m. m. må för budgetåret 1940/41 överskridas med högst 18,000 kronor;

2:o) för budgetåret 1941/42 under nionde huvudtiteln anvisa följande anslag, nämligen

dels till Egnahemsbildning: Egnahemsstyrelsen: Handhavande av bostadsförbättringsverksamhet ett anslag av 70,000 kronor;

dels ock till Egnahemsbildning: Egnahemsnämnderna: Handhavande av bostadsförbättringsverksamhet ett anslag av 80,000 kronor.

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet, i den mån redogörelse därför ej lämnas här nedan, hänvisa till propositionen.

Den sedan några år tillbaka bedrivna bidragsverksamheten för främjande av bostadsförbättring på landsbygden står under ledning och kontroll av egnahemsstyrelsen. Även i fråga om den särskilda lån- och bidragsgivningen för lantarbetarbostäder tjänstgör egnahemsstyrelsen som ledande organ. Ifrågavarande verksamhetsgrenar handhavas av egnahemsorganen jämväl efter den från och med budgetåret 1940/41 genomförda omorganisationen av egnahemsverksamheten, vilken bland annat innebar, att hushållningssällskapens egnahemsnämnder ersatts med direkt under egnahemsstyrelsen sorterande rent statliga nämnder. I samband med omorganisationen har därjämte befattningen med utbetalning av lantarbetarbostadslån och lantarbetarbostadsbidrag samt granskning och förvaring av säkerheterna för sådana lån och bidrag överflyttats från statskontoret till egnahemsstyrelsen.

Till ersättning för vissa av dylik verksamhet föranledda administrationskostnader för egnahemsstyrelsen och egnahemsnämnderna ha medel tidigare

pläгат anvisas från det under femte huvudtiteln uppförda anslaget till bidrag till främjande av bostadsbyggande på landsbygden. I sin skrivelse den 15 november 1939 med anslagsäskanden för egnahemsverksamheten under budgetåret 1940/41 förklarade sig egnahemsstyrelsen i anslutning härtill ha räknat med att visst belopp fortfarande skulle från nyssnämnda anslag utgå till bestridande såväl av ersättning till personal, som direkt anställdes hos styrelsen och nämnderna för att sysselsättas med arbete för bostadsförbättringsverksamhet m. m. som ock av vissa kostnader för anlitan- de av byggnadssakkunskap inom egnahemsorganen. Även om egnahemsnämnderna behövde tillgång till byggnadssakkunskap icke blott för handhavandet av bostadsförbättringsverksamheten utan även för egnahemsarbetet i allmänhet, borde beaktas, att såväl egnahemsdirektörerna och i förekommande fall egnahemskonsulenterna och egnahemsassistenterna som även egnahemskassörerna åsamkades betydande arbete med bostadsförbättringsverksamheten, utan att det ifrågasattes att några medel därför skulle ställas till förfogande från femte huvudtitelns anslag, och med tanke därpå syntes rimligt, att de kostnader, som föranleddes av anlitan- de av speciell byggnadssakkunskap hos egnahemsnämnderna, bestredes av nyss avsedda anslagsmedel. I avgivna remissyttranden framhöllo statskontoret och riksräkenskapsverket i anledning härav såsom sin mening, att samtliga kostnader för de arbetsuppgifter, vilka skulle åvila egnahemsstyrelsen och egnahemsnämnderna, borde bestridas av de för avlöningar och omkostnader hos styrelsen och nämnderna anvisade anslagsmedlen.

Vid föredragning av nämnda spörsmål i propositionen nr 130/1940 L. angående anslag till egnahemsverksamhet för budgetåret 1940/41 m. m. anförde departementschefen (sid. 8 och 31), att möjligheten att för vissa kostnader för egnahemsstyrelsen taga i anspråk erforderligt belopp av anslaget till främjande av bostadsbyggande på landsbygden fortfarande borde stå öppen samt att han — ehuru han i princip biträdde statskontorets och riksräkenskapsverkets uppfattning — likväl funne övervägande skäl tala för att de särskilda kostnaderna för egnahemsnämndernas befattning med bostadsfrämjandet tills vidare i viss utsträckning skulle få avföras å nyssnämnda anslag till främjande av bostadsbyggande å landsbygden. Mot nämnda uttalanden framställde riksdagen icke någon erinran.

Egnahemsstyrelsen har i skrivelse den 29 augusti 1940 hemställt om medgivande, att av reservationsanslaget till bidrag till främjande av bostadsbyggande på landsbygden må under budgetåret 1940/41 bestridas kostnader intill ett belopp av 18,000 kronor för avlönan- de av personal, vilken inom styrelsen sysselsättes med arbete, som föranleddes av styrelsens befattning med bostadsförbättringsverksamheten och den särskilda lån- och bidragsgivningen för lantarbetar- bostäder. Egnahemsstyrelsen har vidare i skrivelse den 19 maj 1941 hemställt, att, under förutsättning att en väsentligt utvidgad bostadsförbättringsverksamhet avsåges skola komma till stånd under budgetåret 1941/42, för riksdagen måtte framläggas förslag om förstärkning av eg-

nahemsstyrelsens och egnahemsnämndernas anslag för nämnda budgetår till avlöningar och till omkostnader med sammanlagt 150,000 kronor. Över framtällningarna har statskontoret den 29 augusti 1940, respektive den 23 maj 1941 avgivit infordrade utlåtanden.

Departementschefen har i ärendet anfört följande:

»Med avseende å förevarande spørsmål torde jag först få erinra om att det samma i viss del redan tidigare anmälts för Kungl. Maj:t. I skrivelse den 17 december 1940 med förslag angående erforderliga medel för fortsättande under budgetåret 1941/42 av bostadsförbättringsverksamheten på landsbygden framhöll egnahemsstyrelsen, att en sådan utvidgad bostadsförbättringsverksamhet som i skrivelsen åsyftades måste medföra viss ökning av behovet av arbetskraft och expensmedel hos såväl egnahemsstyrelsen som egnahemsnämnderna och att, i den mån icke de vanliga avlönings- och omkostnadsanslagen skulle lämna tillgång till sålunda ökade administrationskostnader, medel från anslaget till bostadsförbättringsbidrag syntes böra få enligt beslut av Kungl. Maj:t tagas i anspråk för dessa ändamål. Skrivelsen anmälde av chefen för socialdepartementet i den till innevarande års riksdag avlåtna propositionen nr 251 angående åtgärder för främjande av ökad bostadsproduktion m. m., varvid departementschefen yttrade (sid. 176), att under det i propositionen äskade reservationsanslaget till bidrag till främjande av bostadsbyggande på landsbygden borde avses medel för bland annat — förutom rådgivningsverksamhet i landsbygdens byggnadsfrågor — avlöningar och reseersättningar åt vissa hos egnahemsstyrelsen anställda byggnadskontrollanter. Angående sättet för bestridande av kostnader i övrigt för särskild arbetskraft och särskilda expenser i anledning av den i propositionen föreslagna utvidgningen av bostadsförbättringsverksamheten gjordes i nämnda sammanhang icke något uttalande.

Såsom framgår av mina uttalanden till propositionen nr 230/1940 L., synes det mig principiellt riktigt, att de särskilda avlönings- och omkostnadsbehov för egnahemsstyrelsen och egnahemsnämnderna, vilka föranledas av myndigheternas befattning med bostadsförbättringsverksamheten, tillgodoses medelst anslag under nionde huvudtiteln. Jag vill därför föreslå, att det för innevarande budgetår av egnahemsstyrelsen äskade beloppet av 18,000 kronor för särskilda avlöningskostnader vid egnahemsstyrelsen, mot vilket belopp icke synes finnas anledning till erinran, får bestridas med anlåtande av det till Egnahemsbildning: Egnahemsstyrelsen: Avlöningar anvisade förslagsanslaget å 202,800 kronor. Enligt vad jag inhämtat är med anledning härav en förstärkning med nämnda belopp, 18,000 kronor, erforderlig av den å avlöningsstaten för egnahemsstyrelsen med bestämt belopp av 50,000 kronor uppförda grundavlöningsposten. De medel, vilka egnahemsstyrelsen funnit erforderliga för bestridande under nästa budgetår av utgifter för avlöningar och omkostnader vid styrelsen och nämnderna i anledning av deras handhavande av bostadsförbättringsverksamhet, torde böra anvisas i form av två särskilda obetecknade anslag, förslagsvis med rubrikerna Egnahemsbildning: Egnahemsstyrelsen: Handhavande av bostadsförbättringsverksamhet och Eg-

nahemsbildning: Egnahemsnämnderna: Handhavande av bostadsförbättrings-
verksamhet, å 70,000, respektive 80,000 kronor. Sedan riksdagen prövat an-
slagsfrågorna torde det få ankomma på Kungl. Maj:t att efter förslag av eg-
nahemsstyrelsen meddela närmare föreskrifter rörande anslagens använd-
ning.»

Utskottet biträder Kungl. Maj:ts framställning och hemställer sålunda,

Utskottet.

att riksdagen må

1:o) medgiva, att den i avlöningsstaten för egnahemssty-
relsen under anslagsposten till avlöningar till övrig icke-
ordinarie personal upptagna delposten till grundavlöningar
m. m. må för budgetåret 1940/41 överskridas med högst
18,000 kronor;

2:o) för budgetåret 1941/42 under nionde huvudtiteln an-
visa följande anslag, nämligen

a. till *Egnahemsbildning: Egnahemsstyrelsen: Handha-
vande av bostadsförbättringsverksamhet* ett anslag av 70,000
kronor,

b. till *Egnahemsbildning: Egnahemsnämnderna: Handha-
vande av bostadsförbättringsverksamhet* ett anslag av 80,000
kronor.

Stockholm den 12 juni 1941.

På jordbruksutskottets vägnar:

ABEL ANDERSSON.

Närvarande: se utlåtande nr 68.